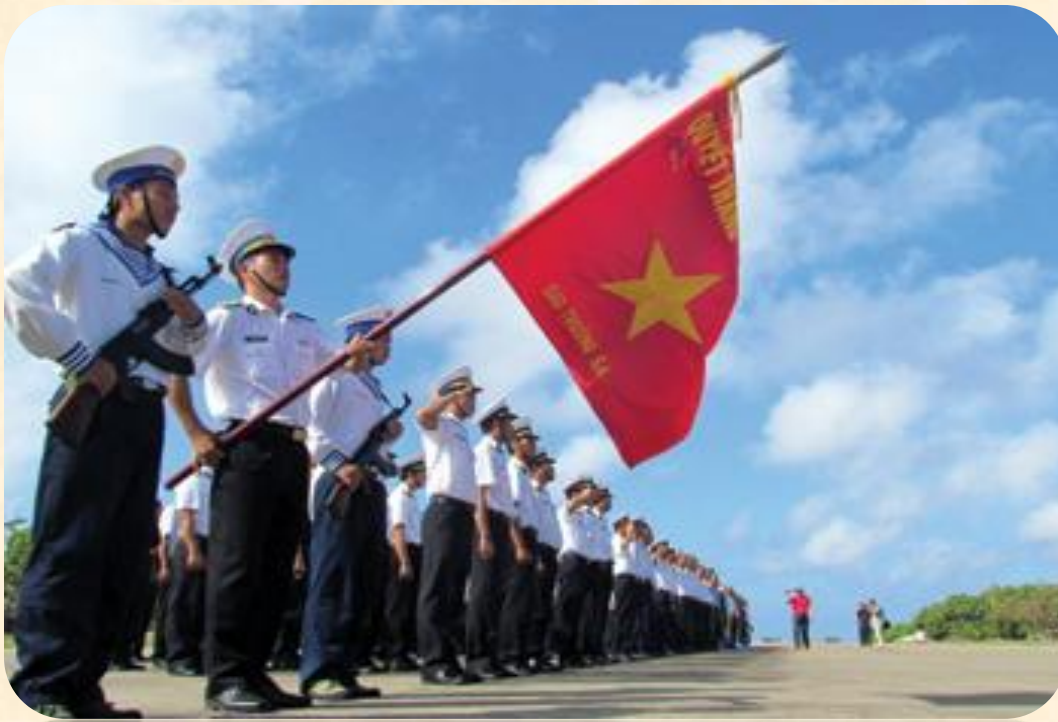

TỔNG HỢP BIỂN ĐÔNG TUẦN QUA

(từ 22/4 đến 28/4/2013)

- ASEAN đàm phán về Biển Đông với tư cách một khối
- Hoàn tất việc thành lập Tòa trọng tài trong vụ kiện của Philippines
- Trung Quốc bắt đầu đưa khách du lịch trái phép ra Hoàng Sa
- Việt Nam phản đối Trung Quốc xâm phạm chủ quyền ở Biển Đông
- Tiêm kích SU-30 của Việt Nam tuần tra ở Trường Sa
- Trung Quốc-Philippines tiến hành Tham vấn quốc phòng và an ninh
- Mỹ khẳng định chiến lược tái cân bằng Châu Á

Động thái của các quốc gia

+ Trung Quốc:

Trung Quốc chỉ trích Philippines đưa tranh chấp ra Tòa Trọng tài. Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Hoa Xuân Oánh hôm 26/4 tuyên bố Trung Quốc phản đối việc Philippines đưa tranh chấp biển giữa hai nước ra Tòa trọng tài và “việc Trung Quốc từ chối chấp nhận yêu cầu ra tòa của Philippines có đầy đủ cơ sở theo công pháp quốc tế. Theo bà Hoa, Philippines đang âm mưu “khoác tấm áo hợp pháp lên việc chiếm đóng phi pháp các hòn đảo và bãi đá của Trung Quốc.” Trung Quốc yêu cầu Philippines rút ngay nhân sự và cơ sở ra khỏi những đảo mà Bắc Kinh cho là Manila đang chiếm đóng.

Trung Quốc bắt đầu đưa khách du lịch trái phép ra Hoàng Sa. Ngày 28/4, tàu du lịch Coconut Princess (Gia Hương công chúa) của Công ty vận tải biển eo biển Hải Nam đã chở hơn 200 người Trung Quốc từ Hải Khẩu (tỉnh

Hải Nam) ra du lịch trái phép tại quần đảo Hoàng Sa của Việt Nam. Giá vé cho tour du lịch trái phép kéo dài 4 ngày 3 đêm này vào khoảng 7.000 – 9.000 nhân dân tệ.

Trung Quốc sẽ có thêm tàu sân bay. Phát biểu trong buổi lễ kỷ niệm 64 năm ngày thành lập Hải quân Trung Quốc, Phó Tổng Tham mưu trưởng Hải quân Trung Quốc Tổng Học cho biết, hải quân nước này sẽ không chỉ có một tàu sân bay, “Chúng tôi hy vọng chiếc tàu sân bay tới đây sẽ lớn hơn, mang được nhiều máy bay hơn.”

Đài Loan cân nhắc mở cửa công viên biển trên Biển Đông. Trong bài trả lời phỏng vấn mới đây, Phó giám đốc Công viên Hải dương Quốc Đài Loan Lyu Jih Guang tiết lộ các chuyên gia và cơ quan chính phủ Đài Loan đang tiến hành đánh giá kế hoạch mở cửa công viên biển quốc gia trên đảo Đông Sa cho du lịch và hoạt động giáo dục môi trường. Đây là công viên biển đầu tiên của Đài Loan thành lập từ năm 2007, có hệ sinh thái rạn san hô phong phú được biết đến với tên gọi “Rừng nhiệt đới biển.”

+ Việt Nam:

Bản đồ Trung Quốc vi phạm chủ quyền của Việt Nam. Ngày 24/4, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lương Thanh Nghị tuyên bố, “Việc Trung Quốc lưu hành bản đồ và công bố quy hoạch nêu trên đã xâm phạm nghiêm trọng chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa, quyền chủ quyền

và quyền tài phán của Việt Nam ở Biển Đông, vi phạm luật pháp quốc tế; không phù hợp với tinh thần DOC, gây căng thẳng và phức tạp tình hình ở Biển Đông. Bản đồ và quy hoạch trên là hoàn toàn vô giá trị.”

Quan điểm của Việt Nam về vụ kiện Philippines-Trung Quốc. Tại cuộc họp báo ngày 26/4, Người Phát ngôn Bộ Ngoại giao Việt Nam Lương Thanh Nghị nhấn mạnh, “Là quốc gia ven biển có các quyền và lợi ích quốc gia hợp pháp và chính đáng ở Biển Đông, Việt Nam quan tâm và theo dõi sát tiến trình của vụ kiện này. Việt Nam đề nghị các bên liên quan nghiêm túc thực hiện đầy đủ Tuyên bố về ứng xử của các Bên ở Biển Đông ký năm 2002 giữa các quốc gia thành viên ASEAN và Trung Quốc, Tuyên bố chung của Hội nghị cấp cao ASEAN – Trung Quốc lần thứ 15 kỷ niệm 10 năm DOC và sớm tiến hành đàm phán chính thức xây dựng Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông.”

Việt Nam thực thi chủ quyền với Hoàng Sa, Trường Sa. Sáng 27/4, hội thảo quốc tế với chủ đề “Chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa-Những khía cạnh lịch sử và pháp lý” do trường Đại học Phạm Văn Đồng tổ chức, đã khai mạc tại thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi. Các tham luận tại hội thảo đã phân tích các khía cạnh của luật pháp quốc tế liên quan đến thụ đắc lãnh thổ, theo đó có thể kết luận rằng Việt Nam đã xác lập và thực thi chủ quyền đối với hai quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa một cách hòa bình, liên tục, phù hợp với luật pháp quốc tế.

Quảng Ngãi tổ chức Lễ khao lề thế lính Hoàng Sa. Ngày 28/4, tại đảo Lý Sơn, Ủy ban Nhân dân tỉnh Quảng Ngãi phối hợp với các họ tộc trên đảo tổ chức Lễ khao lề thế lính Hoàng Sa theo nghi thức truyền thống, nhằm tái hiện lại những đội thuyền năm xưa ra đi bảo vệ vùng biển Hoàng Sa và Trường Sa.

Tầm kích SU-30 tuần tra ở Trường Sa. Khoảng 8 giờ 30 ngày 28/4, một phi đội gồm 2 chiếc máy bay SU-30 của Không quân Nhân dân Việt Nam xuất hiện trên bầu trời đảo Song Tử Tây, xã Song Tử Tây huyện đảo Trường Sa - tỉnh Khánh Hòa. Sau khoảng 15 phút tuần tra bảo vệ chủ quyền Tổ quốc, bay nhiều vòng trên bầu trời đảo Song Tử Tây, 2 chiếc SU-30 đã bay trở về đất liền.

+ Philippines:

EU ủng hộ giải pháp Tòa trọng tài của Philippines. Bộ Ngoại giao Philippines ngày 23/4 thông báo gần đây Nghị viện châu Âu đã thông qua nghị quyết ủng hộ Manila đưa tranh chấp trên Biển Đông ra Tòa trọng tài quốc tế. Nghị quyết có nội dung: “Đã đến lúc báo động

về tình hình căng thẳng leo thang ở Biển Đông và yêu cầu các bên liên quan kiềm chế các hành động chính trị và quân sự đơn phương. Xung đột chủ quyền ở biển Đông cần được phân xử tại tòa án quốc tế theo đúng luật pháp quốc tế, đặc biệt là Công ước Liên Hiệp Quốc về Luật biển (UNCLOS), để duy trì ổn định trong khu vực”. Theo Ngoại trưởng Philippines Albert F. del Rosario, “Nghị quyết của Nghị viện châu Âu là cột mốc trong nỗ lực kêu gọi sự ủng hộ đối với vụ kiện của chúng tôi.”

Tổng Thống Phillipines: ASEAN đúng hướng trong vấn đề Biển Đông. Ngày 24/4, trong bữa tiệc tối làm việc do Quốc vương Brunei Hassanal Bolkiah tổ chức, vấn đề tranh chấp ở Biển Đông đã được đưa ra thảo luận và rút ra kết luận về sự cần thiết phải duy trì “bình tĩnh” trong khu vực và “đối thoại tĩnh táo.” Phát biểu sau cuộc họp, Ông Aquino cho biết: “Xem ra, có một sự đồng thuận thực sự giữa các lãnh đạo ASEAN để cùng tiến tới xác định quyền lợi và nghĩa vụ của mỗi nước trên Biển Đông. Tất cả mọi người đều lắng nghe và thảo luận vấn đề, không một ai phản đối cả. Vì vậy, tôi nghĩ đó là một bước đi đúng hướng.”

Hoàn tất việc thành lập Tòa trọng tài trong vụ kiện của Philippines. Bộ Ngoại giao Philippines hôm 25/4 cho biết Chánh án Tòa án quốc tế về Luật Biển (ITLOS) đã chính thức chỉ định đủ 5 trọng tài viên cho Tòa Trọng tài được thành lập theo Phụ lục VII Công ước của Liên hợp quốc (LHQ) về Luật Biển năm 1982 (UNCLOS) trên cơ sở Thông báo và Tuyên bố khởi kiện ngày 22/1 của Philippines. Hội tháng 3, thẩm phán người Ba Lan Stanislaw Pawlak được chỉ định đại diện cho Trung Quốc, còn thẩm phán người Đức Rudy Wolfrum được Philippines lựa chọn làm đại diện cho mình trong vụ kiện. 3 thẩm phán khác gồm Chris Pinto (người Sri Lanka), Jean-Pierre Cot (người Pháp) và Alfred Soons (người Hà Lan).

Philippines cáo buộc Trung Quốc chiếm đóng Scarborough. Ngoại trưởng Philippines Albert del Rosario hôm 26/4 cho biết 3 tàu của chính phủ Trung Quốc vẫn hiện diện trong vùng biển gần bãi cạn Scarborough nhằm xua đuổi ngư dân Philippines, “Người Trung Quốc đã cố gắng thiết lập sự chiếm đóng thực tế.” Theo ông Rosario, Manila đã cố gắng giải quyết tranh chấp với Trung Quốc thông qua đàm phán. Nhưng khi nỗ lực thất bại, Manila quyết định đưa vấn đề này ra tòa trọng tài của Liên Hiệp Quốc.

+ Indonesia:

Ngoại trưởng Indonesia: ASEAN phải là một mặt trận thống nhất về Biển Đông. Trước thềm Hội nghị thượng đỉnh ASEAN lần thứ 22 diễn ra tại Bandar Seri Begawan, Brunei, Ngoại

trường Indonesia nhấn mạnh rằng “ASEAN chỉ có thể có sức ảnh hưởng và phát triển nếu chúng ta mạnh mẽ. Chúng ta cần phải ở trên cùng một mặt trận.” Ông Natalegawa cho biết hồi đầu tháng này, Ngoại trưởng các nước ASEAN và người đồng cấp Trung Quốc tổ chức một cuộc họp đặc biệt để đẩy nhanh tiến độ đàm phán COC, tuy nhiên ông không cho biết thông tin chi tiết.

+ *Thái Lan:*

Thái Lan kêu gọi ASEAN lập mặt trận thống nhất. Ngày 27/4, Bí thư thường trực Bộ Ngoại giao Thái Lan Sihasak Phuangketkaew thông báo bộ trưởng Ngoại giao các nước ASEAN đã đồng ý họp kín để thống nhất lập trường về tranh chấp Biển Đông trước cuộc gặp với Trung Quốc dự kiến vào tháng 8 tới. Ông Sihasak Phuangketkaew cho biết Thái Lan sẽ tổ chức cuộc họp vào cuối tháng 7 hoặc đầu tháng 8 tới. Đề xuất về cuộc họp cấp Bộ trưởng Ngoại giao được Thái Lan đưa ra tại Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 22 vừa qua tại Brunei.

+ *Mỹ:*

Mỹ khẳng định chiến lược tái cân bằng Châu Á. Thứ trưởng Quốc phòng Mỹ Ashton Carter

ngày 23/4 đã có bài phát biểu tại Đại học Harvard. Ông Carter cho biết, mặc dù tài chính căng thẳng, quân Mỹ vẫn kiên trì thực hiện chiến lược “tái cân bằng Châu Á-Thái Bình Dương”. Ông Ashton Carter nhấn mạnh, từ lâu khu vực Đông Bắc Á luôn là khu vực trung tâm chú ý của quân Mỹ. Nhưng hiện nay, quân Mỹ sẽ còn nghiêng về khu vực Đông Nam Á và Ấn Độ Dương. Mỹ đang triển khai hợp tác với các nước ASEAN và cũng sẽ tìm cách triển khai hợp tác rộng mở hơn với Ấn Độ.

Quan hệ các nước

Hội nghị Cấp cao ASEAN lần 22 khai mạc ở Brunei. Ngày 24/4, Hội nghị Cấp cao thường niên Hiệp

hội các quốc gia Đông Nam Á lần thứ 22 với chủ đề “Người dân của chúng ta, Tương lai của chúng ta” đã chính thức khai mạc tại thủ đô Bandar Seri Begawan của Brunei Darussalam. Tại Hội nghị Cấp cao ASEAN lần này, lãnh đạo các nước ASEAN sẽ trao đổi về những trọng tâm ưu tiên của ASEAN trong năm 2013, chỉ đạo các biện pháp thúc đẩy xây dựng Cộng đồng ASEAN. Đồng thời, các nhà lãnh đạo ASEAN cũng sẽ thảo luận các vấn đề khu vực và quốc tế cùng quan tâm. **Chiều 25/4**, Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 22 đã ra Tuyên bố Chủ tịch, một lần nữa nhấn mạnh đến tầm quan trọng của hòa bình, ổn định và an ninh hàng hải ở Biển Đông.

ASEAN đàm phán về Biển Đông với tư cách một khối. Vấn đề Biển Đông phải được giải quyết giữa các nước có liên quan, song cần cân nhắc tới lợi ích của các bên, cũng như hòa bình và ổn định của khu vực. Đây là tuyên bố của Tổng Thư ký Hiệp hội Các quốc gia Đông Nam Á ông Lê Lương Minh đưa ra trong cuộc trả lời phỏng vấn báo chí bên lề Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 22.

Mỹ - Trung tăng cường hợp tác quân sự. Tại Bắc Kinh ngày 23/4, trong cuộc gặp Chủ tịch

Hội đồng tham mưu trưởng liên quân Mỹ tướng Martin Dempsey, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình nói rằng, Trung Quốc sẵn sàng cùng với Mỹ nâng cao lòng tin quân sự, mở rộng giao lưu và hợp tác để thiết lập loại hình quan hệ quân sự mới giữa hai nước. Tướng Dempsey nói Mỹ sẵn sàng làm việc với Trung Quốc để tăng cường tin tưởng và vượt qua trở ngại để thúc đẩy quan hệ quân sự song phương.

Tàu Hải quân của New Zealand thăm TP Hồ Chí Minh. Sáng 24/4, tàu Hải quân Hoàng gia New Zealand, HMNZS Te Mana cùng 25 sỹ quan và 145 thủy thủ đoàn đã cập cảng Thành phố Hồ Chí Minh, bắt đầu chuyến thăm 6 ngày tại Việt Nam.

Trung Quốc-Philippines tiến hành Tham vấn quốc phòng và an ninh. Ngày 27/4 tại Bắc Kinh, Phó Tổng tham mưu trưởng Trung Quốc Thích Kiến Quốc và Thứ trưởng Quốc phòng Philippines Honorio Azcueta đã tiến hành tham vấn quốc phòng và an ninh Trung Quốc-Philippines lần thứ 4. Ông Thích Kiến Quốc nói Trung Quốc luôn tuân thủ chính sách ngoại giao láng giềng tốt, đối tác tốt và hy vọng Philippines nỗ lực cùng Trung Quốc thúc đẩy phát triển quan hệ song phương. Thứ trưởng Honorio Azcueta khẳng định Philippines luôn sẵn sàng cùng nỗ lực với Trung Quốc nâng cao đối thoại cũng như thúc đẩy hợp tác và trao đổi giữa bộ Quốc phòng hai nước.

Phân tích và đánh giá

“Hội nghị thượng đỉnh ASEAN: Tín hiệu tốt từ các nhà lãnh đạo ASEAN” của *Martin Vaughan*. Lãnh đạo các nước Đông Nam Á tham dự Hội nghị thượng đỉnh hàng năm tại Brunei đã thể hiện thái độ ôn hòa trong các tuyên bố của mình về những bất đồng khu vực đối với hành động của Trung Quốc ở Biển Đông. Theo các nhà lãnh đạo ASEAN, mục tiêu ở đây là để tránh sự cố như từng xảy ra vào mùa hè năm ngoái khi Hội nghị Ngoại trưởng các nước Đông Nam Á đã không thể đưa ra một tuyên bố chung. Để xoa dịu tâm lý cho các nước ASEAN, Brunei, nước giữ chức chủ tịch ASEAN năm nay, đã có một chiến lược rõ ràng: để các quốc gia có tranh chấp lãnh thổ trên biển, như Việt Nam và Philippines, đưa ra các ý kiến ngay từ đầu hội nghị, và nói rõ rằng tranh chấp sẽ có trong chương trình nghị sự đồng thời được đề cập trong bản thông cáo chính thức. Đây là hướng đi trái ngược hẳn so với chiến lược đã được thực hiện trong năm chủ tịch ASEAN 2012, ngay từ đầu Campuchia đã khẳng định vấn đề Biển Đông sẽ nằm ngoài chương trình nghị sự của

ASEAN. Trả lời một cuộc phỏng vấn ngắn vào chiều ngày 24/4, Tổng thống Philippines Benigno Aquino cho biết “Thật tốt là ngay từ cuộc họp đầu tiên, vấn đề này đã được trở thành một phần của chủ đề hội nghị. Và việc cả khối ASEAN đã sẵn sàng thảo luận thay vì đặt vấn đề này ra bên lề là một động thái có tác động tích cực đối với các nước tại khu vực,” Theo ông Sihasak Phuangketkeow, Thư ký thường trực của Bộ Ngoại giao Thái Lan, trọng tâm của Hội nghị thượng đỉnh ASEAN lần này là làm dịu đi những bất đồng, từ đó các bên có thể hướng về một bộ quy tắc ứng xử có tính ràng buộc, mà không cần đưa ra một thời gian nhất định để hoàn thành bộ quy tắc này, “Các yêu sách chồng chéo đã tồn tại trong một thời gian dài, và tôi nghĩ những gì chúng ta cần làm đó là hạ nhiệt căng thẳng.”

“Trung Quốc và ASEAN: Làm thế nào để thúc đẩy mối quan hệ tốt đẹp?” của Ngoại trưởng Trung Quốc *Vương Nghị*. Mối quan hệ giữa Trung Quốc - ASEAN đã bước vào thập niên thứ ba, và chúng ta (Trung Quốc - ASEAN) cần phải nỗ lực hơn nữa để đảm bảo cho sự phát triển mạnh mẽ và bền vững của mối quan hệ này trong kỷ nguyên mới. Để đạt được điều này, cả hai bên nên thực hiện các biện pháp sau. *Thứ nhất*, chúng ta cần duy trì sợi dây liên lạc gần gũi. Chính phủ mới của Trung Quốc rất quan tâm đến ASEAN và hy vọng có mối quan hệ chặt chẽ hơn và đẩy mạnh các hoạt động giao

lưu với ASEAN. Chúng ta cần phải đẩy mạnh thêm các cuộc đối thoại, tăng cường sự hiểu biết và tin tưởng lẫn nhau mỗi khi có vấn đề nảy sinh. *Thứ hai*, chúng ta nên tiếp tục thúc đẩy các chương trình hợp tác. Có 3 vấn đề ưu tiên mà chúng ta phải thực hiện. Thứ nhất, chúng ta phải thúc đẩy quá trình xây dựng CAFTA (Khu vực mậu dịch tự do ASEAN - Trung Quốc). Thứ hai, các sợi dây kết nối cần phải được cải thiện, trong đó bao gồm cả các chương trình hợp tác về cơ sở hạ tầng, công nghiệp và phần mềm cũng như các hoạt động giao lưu nhân dân. Thứ ba, hợp tác biển cần phải được phát triển. Chúng ta cần phải sử dụng có hiệu quả Quỹ Hợp tác Biển giữa Trung Quốc và ASEAN và chủ động khai thác các cách thức để tăng cường hợp tác biển trên thực tế. Ngoại giao biển là một chương trình nghị sự chung. *Thứ ba*, chúng ta cần phải xử lý thật tốt vấn đề Biển Đông. Nhằm mục đích hướng tới hòa bình và ổn định, Trung Quốc và ASEAN đã ký DOC 11 năm trước. Chúng ta không nên để vấn đề Biển Đông ảnh hưởng đến lợi ích của mỗi quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa Trung Quốc và ASEAN. Hai bên cần phải thực thi đầy đủ DOC, và sử dụng tối đa các cuộc gặp gỡ cấp cao và hoạt động của các nhóm chuyên trách. Thông qua một bộ quy tắc ứng xử tại Biển Đông là một phần nỗ lực của việc thực thi DOC. Hiện tại, chúng ta cần duy trì các cuộc đối thoại, tăng cường sự tin tưởng lẫn nhau và xây dựng sự đồng thuận để tạo điều kiện cho các cuộc tham vấn chính thức. Trong quá trình này, tất cả các bên cần phải kiềm chế và tránh các hành động không phù hợp với DOC. Mỗi quan hệ Trung

Quốc – ASEAN đã có những bước tiến lớn. Chúng ta có đầy đủ lý do để tin rằng với sự nỗ lực chung, mối quan hệ Trung Quốc – ASEAN sẽ có một tương lai tốt đẹp.

“Nhật Bản ngày càng quan ngại về Biển Đông” của Ian Storey. Nhật Bản dù không phải là một bên tranh chấp ở Biển Đông nhưng có lượng hàng hóa lớn vận chuyển qua khu vực nên quốc gia này là một đối tác quan trọng trong tranh chấp ở Biển Đông. Nhật Bản có hai mối quan ngại lớn liên quan tới Biển Đông: *Một là*, sự bất ổn ở Biển Đông có khả năng làm gián đoạn dòng lưu thông tự do của hàng hóa, mà sự thịnh vượng kinh tế của nước này phụ thuộc chủ yếu vào lĩnh vực vận tải biển; *Hai là*, nếu Trung Quốc có thể thuyết phục hoặc ép buộc được các quốc gia Châu Á khác chấp nhận tuyên bố về “quyền lịch sử” ở Biển Đông thì các chuẩn mực pháp lý quốc tế hiện hành sẽ bị suy yếu kể cả các nguyên tắc về tự do trên biển. Trong tranh chấp Scarborough, Philippines buộc phải lùi bước và Trung Quốc về cơ bản nắm quyền kiểm soát đảo này. Nhật Bản lo ngại rằng Trung Quốc cũng theo đuổi một chiến lược tương tự ở Biển Hoa Đông, tức là sử dụng tàu chấp pháp để đạt được kiểm soát trên thực tế tại quần đảo Senkaku/Điếu Ngư. Để giảm bớt quan ngại về Biển Đông, Nhật Bản đang cố gắng tiến hành theo bốn cách: đưa tranh chấp biển lên các diễn đàn quốc tế; khuyến khích sự thống nhất trong ASEAN; giải quyết vấn đề trên cơ sở song phương với các nước Đông Nam Á; và tăng cường mối quan hệ và sự phối hợp chính sách với Mỹ và các nước khác. Nhật Bản đã bổ sung

nguyên tắc song phương vào phương pháp tiếp cận đa phương của mình với việc các bộ trưởng của Nhật Bản thường xuyên thảo luận về tranh chấp Biển Đông với các đối tác Đông Nam Á. Nhật Bản cũng đặc biệt chú ý đến Philippines, nước được coi là đối tác có thiện ý. Nhật Bản sẽ tiếp tục thúc đẩy thúc đẩy tinh thần đoàn kết ASEAN để đảm bảo rằng Biển Đông không bao giờ trở thành “ao nhà của Bắc Kinh.”

“Trung Quốc tiếp tục củng cố yêu sách ở Biển Đông” của *Mandip Singh*. Đã tròn một tháng kể từ khi Trung Quốc tiến hành kỳ họp thứ nhất Quốc hội Khóa 12, bầu ra ban lãnh đạo mới. Nhiều người hy vọng rằng giới lãnh đạo mới của Trung Quốc sẽ làm dịu tình hình Biển Đông nhưng thực tế đi ngược lại với sự mong đợi của họ. Tiếp tục chuỗi hành động quyết đoán ở Biển Đông trong nhiều tháng qua, Trung Quốc đã tiến hành một loạt động thái nhằm từng bước củng cố yêu sách ở vùng biển chiến lược và giàu tài nguyên này. Hôm 19/3, một đội gồm 4 tàu chiến tàu hỗ trợ do tàu đổ bộ Jinggangshan dẫn đầu đã tiến hành một chuyến đi kéo dài tới 5.000 hải lý ở khu vực Biển Đông và Tây Thái Bình Dương. Đáng chú ý là hội đầu tháng 4, Trung Quốc đã tổ chức Diễn đàn Châu Á Bắc Ngao thường niên

lần thứ 12. Việc Trung Quốc chọn tỉnh Hải Nam làm nơi diễn ra Diễn đàn Châu Á Bắc Ngao đã khiến cộng đồng quốc tế hoài nghi về ý định của nước này. Trong khi hội nghị diễn ra, Trung Quốc đã ngang nhiên tuyên bố mở tuyến du lịch đến Hoàng Sa, bắt đầu từ tháng 5 tới. Tuy nhiên, bước đi mang tính biểu tượng cao nhất là chuyến thăm của Chủ tịch Tập Cận Bình đến căn cứ hải quân Tam Á hôm 9/4. Trong chuyến thăm thị sát đơn vị quân đội này, Chủ tịch Tập Cận Bình đã kêu gọi binh lính chuẩn bị tốt hơn. Đây là một xu hướng không thể nhầm lẫn. Trong tất cả các chuyến thăm các cơ sở quân sự, ông Tập đều yêu cầu quân đội phải chuẩn bị sẵn sàng chiến đấu, ngụ ý rằng sớm hay muộn Trung Quốc sẽ có nhu cầu thể hiện sức mạnh quân sự. Tóm lại, Trung Quốc tiếp tục theo đuổi mục tiêu độc chiếm Biển Đông, phối hợp tất cả các bộ, ngành quân sự, chính trị và ngoại giao cùng thực hiện những hành động được lên kế hoạch từ trước. Quan trọng hơn, giới lãnh đạo của Trung Quốc đã thể hiện sự ủng hộ báo giới và tiếp tục theo đuổi chính sách “không đàm phán” về vấn đề chủ quyền lãnh thổ bên trong “đường chín đoạn”. Chính sách này được cho là sẽ quyết đoán hơn theo thời gian bởi giới lãnh đạo Trung Quốc đã đẩy tranh chấp lên mức cao. Bất kỳ sự thỏa hiệp hay động thái xoa dịu nào cũng được coi là sự yếu đuối và không đủ năng lực, làm tổn hại tới hình ảnh của thể hệ cầm quyền mới của Trung Quốc trong bối cảnh họ đang phải củng cố quyền lực ở giai đoạn đầu.

Thực hiện: Đinh Tuấn Anh

Vũ Quang Tiệp